

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl.40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedijca v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 245.

V Ljubljani, v četrtek 24. oktobra 1895.

Letnik XXIII.

Nemška kultura.

Novi ministerski predsednik je izpregovoril pri svojem prvem nastopu, ko se je pokazal kot prvi državni upravni uradnik nezavisnemu zakonodavnemu zastopu, — namreč državnemu zboru, nekaj besedij o nemški kulturi, ki bodi vedno vodivna v Avstriji.

Mi popolnoma radi priznavamo, da je iz jako umljivih vzrokov pogladil Poljak nemške zastopnike in nemško ljudstvo; radi pritrjujemo tudi, da se iz njegovih besedij še ne more z gotovostjo sklepati kaka mržnja proti nenemškim avstrijskim narodnostim v vladinem načrtu, a vendar je takoj začetkom potrebno, da mi pojasnimo svoje načelno stališče glede na „nemško kulturo“.

Splošno se moramo s krščansko-družabnega stališča upirati vsakemu izključljivemu povdarjanju kake posamične narodne kulture, v kolikor bi se s tem jemal značaj urejenega, celokupnega organizma človeštvu in v kolikor bi se s tem napovedoval boj posamnim udom njegovim. Po naših načelih je človeštvo lepa organska celota in posamni narodi, posamne države so v nji samo udje, ki po višji, božji vredbi sodelujejo v skupni namen. V teh načelih ima svoj jedini temelj — mejuarodno pravo. Čim se pa izključno povdarja samo jeden del, čim se hoče jemati v zakup kako gmotno ali duševno dobro samo za posamen ud, se godi s tem krivica drugim in s krivico se ruši podlaga vsacega jedinstva. Nam se gabi, ko čujemo, kako se izključno povdarja angleška prebrisanost, francoska duhovitost, laška umetelnost, nemška izobraženost. Vse te lastnosti so se hranile in razvijale iz idej, ki niso plod kakega posamnega rodu, marveč človeškega uma, oživljenega in okrepljenega vzlasti po krščanstvu. Ze iz tega stališča nam je zoperno izključno povdarjanje kake posamne, bodi i nemške kulture.

Vrhu tega je pa v naši državi tudi zgodovinsko neresnično govoriti izključno o nemški kulturi. Res je sicer, da je nemški jezik, ki je bil do novejšega časa poleg vedno bolj v kot potisnena

latinskega, jedina vez mej našimi izobraženci, dal svojo jezikovno obliko nebrojno znamenitim umstvenim plodovom avstrijskih izobražencev. Toda ti izobraženci nikakor niso pripadali le nemškemu rodu. — Slovenci, Hrvati, Čehi, Poljaki imajo mej njimi premnogo slavnihih zastopnikov. Kolikor smo nenemški avstrijski narodi dolžni nemškemu jeziku glede na svojo omiko, glede na svoje duševno obzorje, radi hvaležno priznavamo, a pri tem zahtevamo, da se vpošteva tudi naše duševne sile, katere smo dajali skupnemu delu in da se torej to delo ne sme prištevati samo jednemu narodu, marveč vsem, ki so sodelovali pri njem.

Tem splošnim opazkam dodajemo še svoje posebno utemeljene misli glede na „nemško kulturo“, v kolikor je res plod nemškega naroda. Nikomur ne maramo delati krivice, tudi Nemcem ne. In zato radi priznavamo, da je vsled ugodnih javnih razmer, nemški narod lepo napredoval od Karola Velikega časov in čudimo se njegovi marljivosti, njegovi skrbi za napredek umetelnosti in znanosti.

Nenemški, zlasti slovanski narodi smo često jemali na posodo pri njem, toda ta kulturna posoda se ne sme plačevati s politično ali sploh družabno odvisnostjo, marveč le s kulturnim delom. In s tem smo vračevali svoj dolg in ga še vračujemo. Tudi od Slovanov so se Nemci mnogo naučili; če bi hoteli zasledovati zgodovino razvoja evropske kulture, če bi n. pr. razmotravali, koliko so poživili polabski Slovani nemški živelj, koliko so drugi naši rodovi s svojo organizacijo, s svojim izgledom, s svojimi talenti, s svojim vstrajnim delom, s svojimi boji proti najhujšemu sovražniku te kulture, pomagali tudi tisti kulturi, ki se prištevata izključno nemškemu narodu, bi imeli tudi mi dovolj tirjati od Nemcev.

Toda naša sodba v tem oziru se glasi: Vsi narodi so v kulturnem ozirudolžniki, a nobeden ni upnik. Upnik njihov, kateremu se mora po pravici in dolžnosti vračevati napravljeni dolg, je jedino krščanstvo.

Razmerje posamnega naroda do krščanstva in način, kako vračuje kak narod svoje dolgove temu najpožrtvovalnejšemu upniku, je za nas prva in poglavitna stvar v presojevanju njegove kulture in pri vprašanju, v koliko hočemo ostati odvisni od nje. Na tem temelju presojava mi „nemško kulturo“.

Naše stališče je jasno in — neomajno. Ne kot zavisni sinovi nemške kulture, marveč kot nezavisni otroci krščanske omike gledamo — Nemcem v lice.

Induktivni način našega razmišljanja bi bil tu prepočasen in predolgočasen, zato raje nastopamo drugo zložnejšo pot, ki nas pa ravno tako dovede do cilja.

Pred nekaj meseci, ko se je ravno bil boj za celjsko gimnazijo, smo imeli priliko razgovarjati se z duhovitim, pobežnim redovnikom nemškega rodu, ki od daleč paznega očesa po nemških virih (NB!) razmotrava razvoj našega slovenskega ljudstva. Mej razgovorom o naših razmerah pravi omenjeni menih: „Nemci, ki bivajo mej vami, kriče celemu svetu, da je nemštvo pri vas v nevarnosti in s tem tudi nemška kultura. Ali menite, da res tako mislijo? Ta njihov krik o nemški kulturi in vsa njihova pomenčevalna podjetja imajo samo namen mej vaš dobri, pošteni narod zatrositi liberalizem in po njem brezverstvo. Liberalni Nemci vas tlačijo in tem samim je nemštvo deveta brigada. S svojim povdarjanjem nemštva in nemške kulture služijo popolnoma drugemu gospodarju, nego nemštvu“.

Mi smo uprav tega mnenja, saj smo že v „Slovincu“ svoje dni odločno povdarjali, in zato se še prav posebno bojimo „nemške kulture“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. oktobra.

Vsi klubi državnega zbora se imeli večeraj posvetovanja o stališču nasproti vladi. Hohentov klub je sklenil, da pogojno pritrdi vladnemu programu. S to izjavo je pooblaščen grof Hohentov. Hrvatsko-slovenski klub je imel sam za-se po-

LISTEK

„La Ottobre“.

Iz Rima, 21. oktobra.

Kdor je pazljivo prečital štev. 214, „Slovenca“ tega leta, katerega uvodni članek z napisom: „La Settembrata“ izvrstno popisuje stanje rimskega mesta in njega prebivalstva v sedanjem času in za časa, ko je še papeževa roka gospodovala Rimu in papeževi deželi, njemu se tudi napis teh vrstic ne bode čuden zdel, ker že v omenjenem članku je bil zabilježen izraz „ottobrate“ in raztolmačen njen pomen. Ta ljudska veselica, v onem času tako priljubljena, ker izvirajoča iz zadovoljnega srea priprostegega ljudstva, sedaj ni več poznana drugače, kakor po imenu. Ljudstvu ni samo izginil oni domači „humor“, pomanjka mu tudi sredstev, ki so neobhodno potrebni za obhajanje zamrle „ottobrate“, in izmed sredstev je poglavitno pomanjkanje „cvenka“ in njemu neizogibljivo sledeče ubožstvo onemogoči vsako pravo ljudsko veselico. Sedaj, ko je ljudstvo okusilo grenko sladkost osvobojenja Rima, svoje „ottobrate“ vse drugače obhaja.

Kako pa da jih obhaja, naj pokažem v nekaterih podobah, posnetih iz tukajšnjega življenja:

1. „Ottobrate“ prva podoba. Popeljem te proti večeru po ulicah novega Rima in takoj vidiš pred seboj čudni „spektakel“, kakoršnega v domačih krajih videti nisi vajen. Kakor se čebele v hudi vročini, zlasti ako so na roj pripravljene, zunaj pred panjem prašijo, tako vidiš tu pred hišami mrgoleti neštevilno ljudstva, mlado in staro, moški in ženske, popolnoma priprosti in nekoliko, vsaj po zunanje, gosposki, vsi ti v čudni zmesi pred hišnim pragom čepijo, sedijo ali ležijo. In kaj delajo tu? Nekateri bolj skrbne gospodinje kaj šivajo ali pletejo, moški pa navadno brez dela svojo lulico pušijo in se glasno pogovarjajo. Neštevilni otroci pa z groznim vpitjem sem ter tja skačejo in svoje burke uganjajo, tako da, ako tvoji živeci niso popolnoma zdravi in mirni, moraš postati nervozen. Zdjaj pa poglej in opazuj nekoliko bolj natanko te raznovrstne obraze in vtisnjeno bodeš videl v teh koščenih, nekako pepelnato blelih obrazih revščino, pomanjkanje, glad in še druge jednake pa neprijetne izjave novošegne „ottobrate“. Bodi si pa, da to ubogo siromašno meščanstvo mnogo trpi vsled tega pomanjkanja, ven-

dar mu moram dati to častno priznanje, da so le redko kateri mej njimi, ki bi v nesrečnem žganju vtopiti in pozabiti hoteli svoje siromaštvo. Mnogokrat sem že prekoračil take ulice, a nisem naletel na pijanca, ki bi, jednako omamljeni muhi, cesto meril ali pa, posnemaje one znane domače živali, se valjal v blatu ali prahu, kakor se to, pač žalibog, tako pogostokrat v naši domovini vidi. Če bi tudi Slovincem ne svetoval, posnemati Laha v drugih ozirih, svetujem mu pa, ga posnemati gledé treznosti, zlasti kar se tiče žganihih pijač. Tako to siromašno prebivalstvo vegetira od dne do dne, vedno pričakovaje kake zdatne podpore od vlade; toda ta potrebuje denar za vse kaj družega in se ne zmeni za revni ljud, kateremu je pa ravno ona sama dala povod, da se mnogoštevilno naseljuje v oproščenem Rimu.

2. „Ottobrate“ druga podoba. Da si predočiš to drugo podobo „ottobrate“ ali revščine rimskega nižjega prebivalstva, pojdi zjutraj ali pa okoli jedne ure popoldne pred ta ali oni samostan; tu vidiš zopet ne majhno število revežev obojega spola in vsake starosti, kako prihajajo iz bližnjih in daljnih svojih stanovašišč, katere jim je postavila tako tra-

20.000 gl. temeljne gotovine, bi se dala ta svota ravno tako pridobiti na podlagi vzajemnega neomejenega poročstva. Ako se zamore ustanoviti in vzdržavati posojilnica, vzdržavati bi se zamogla tudi okr. zavarovalnica. Tudi vsakojake postavne zapreke bi se dale sčasom ublažiti in odpraviti. — Torej na delo!

(Premovanje živine) se je vršilo dne 23. t. m. na Pristavi pri Trziču. Za bika so dobili: Fr. Rotar iz Srednjevasi 25 gl., Fr. Dovžan iz Golnika 15 gl., A. Ažman s Pivke, M. Barle z Luže, A. Pavlin iz iz Breznice in St. Polak iz Trziča po 10 gl. Po 5 gl. so dobili od kmetijske družbe: M. Arneš iz Kokre, L. Marinšek iz Strohinja, J. Primožič s Pristave in J. Gašperlin z Luže. Za krave: P. Jerala iz Naklega 20 gl., J. Pogačnik iz Kokre, A. Primožič s Pristave, Fr. Spental iz Trziča in I. Sitar iz Žiganjevasi po 10 gl. Za telice: J. Gros z Gorič 20 gl., J. Gasperlin z Luže, F. Golmajer, J. Počivalnik iz Podbrezja in A. Hladnik od Sv. Križa po 10 gl.

(Kranjski lovski zakon — z verskega stališča). Kakor je poročal Slovenec št. 241, so po novi Gorenju-avstrijski lovski postavi ob nedeljah in praznikih veliki lovi z gonjači — in med dopoldanjo službo božjo vsakoršni lovi prepovedani. Omenjali smo vže jeden pot, da se je pri zadnjem deželno-zborskem zasedanju tudi pri nas stavil enak nasvet. Dotični gosp. poslanec (g. Povše) pa je žel za ta svoj predlog oholo zasmehovanje od znanega Nimroda poljanske doline. Pa naj reče kedo, da se manjka pri nas liberalcev. Mi Slovenci, ali kakor „Narod“ hoče „slov. klerikalci“ smo še preveč optimisti, mnogo premilo sodeči o verski vnemarnosti v naši domovini. Seveda domojubje ali pa samoljubje nas le prerado zapelje do misli, da slovenski liberalci ni nevarni, vsaj toliko ne nevarni kakor liberalci nemški.

(V Radovljici) bode gasilno društvo dobilo novo shrambo za gasilno orodje. Potrebno stavbišče je darovala gospa Hudovernikova.

(Serenada deželnemu predsedniku gospodu baronu Heinu.) Pevski zbor „Glasbene Matice“ je pel sinoči pred stanovanjem gospoda deželnega predsednika kot izraz društvene hvaležnosti tri zборе. Med petjem se mu je poklonila deputacija društvenega in zborovega predsedništva ter mu izrekla zahvalo za naklonjenost, katero je dokazal po potresu zelo oškodovanemu društvu. Gospod baron Hein se je jako pohvalno izrazil o društvenem delovanju in o zborovem petju.

(„Glasnika“) lista za slovenske delavske stanove, je izšla 24. t. m. zadnja številka. Količnega pomena je „Glasnik“ za delavske stanove, to nam najbolj spričuje pisava socijalističnega lista „Delavca“. — Kdor bi menil, da „Glasnik“ ni potreben, prebere naj par števk „Delavca“ in precej bo z nami jedne misli: Ako bi ne imeli „Glasnika“, morali bi z njim takoj pričeiti. Ako se bodo slovenski delavci vkljub sedanji neumorni in vsestranski agitaciji ohranili verni in pošteni ter se ne bodo udali temu pogubnemu navalu, zasluga bo to v mnogem oziru tudi „Glasnikova“. — Zato menimo, da spolnujemo le svojo dolžnost, ako delavcem in vlasti prijateljem delavskih stanov priporočamo „Glasnik“ v naročbo in podporo. — „Glasnik“ velja za celo leto samo 80 kr. in se naroča pod naslovom: Uredništvo „Glasnika“ v Ljubljani, Poljanska cesta št. 58. — Cena mu je tako nizka, da mu je le tedaj mogoče izhajati, ako dobi vsaj še toliko naročnikov, kakor jih ima sedaj.

(Zdravstveno stanje v Ljubljani) od 13. do 19. oktobra. Novorojencev bilo je 11; umrlo jih je 25, mej njimi za vratico (davico) 4, za jetiko 5, za želodčnim katarom 4, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 3, za različnimi boleznimi 8; mej njimi bilo je tujecev 8, iz zavodov 10. — Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 3, za škarklato 3, za tifuzom 2, za grižo 2, za vratico (davico) 11.

(Ogenj.) Na planini Gora v radovljiškem okraju je vsled neprevidnosti dveh posestnikov pogorel živinski hlev; zgorelo je ob enem 13 komadov živine. Škode je do 1260 gl.

(„Dieses Volk hier unbekannt“) „Glasbena Matice“ je poslala letošnje muzikalije tudi svojemu članu

na Goriško z naslovom: „Č. g. Josip Kosec, vikarij v Novakah na Goriškem“. — Toda Matice je dobila pošiljatev nazaj z opombo: „Dieses Volk hier unbekannt“. — Mi samo objavljamo to surovost ter se nadejamo, da bo poštno vodstvo v tem oziru storilo svojo dolžnost.

(Iz Brna) 19. oktobra. Tukaj prav dobro znani odvetnik, pristaš lidove stranke, je velik prijatelj ljudstva. Neki meščan je bil tožen radi 1150 gl. dolga. Kdo pa plača rad dolg? Reklo se mu je, naj si vzame tega odvetnika, ki ga bo izrezal. Res: sedem let je trpela pravda, obravnava je bila 50krat odložena in dolžni meščan je bil oproščen. Toda nasprotnik njegov ni pil črnila. Vzame družega zastopnika in prične sodbo v drugo. Ko je videl zdaj lidovi odvetnik, da piše drugačna sapa, je nasvetoval svojemu klijentu dr. Hođača, pristaša narodne stranke. Dobro računano! Dr. Hođač je takoj izprevidel, da je pravda brezvspešna, je tedaj nasvetoval spravo. Ubogi zatoženec se je zdaj izrazil, da bi se bil rad spravil, a prvi njegov zastopnik ni dovolil. Pri celi pravdi sta tožitelj in zatoženec skoraj prišla na beraško palico, za kar se imata le lidovemu odvetniku zahvaliti. Dober zagovornik in prijatelj ljudstva, kaj ne? — Winterhollerjev spomenik bode dočkal znamenito zgodovino. Okrog njega se namreč zbira nadebudna nemška mladež ter napada češke dijake in otroke. Pri raznih napadih so že mnogege nevarno poškodovali. — Tukaj so začeli med občinstvom krožiti ponarejeni dvajsetvinarski novci; so iz mehke, mastne kovine.

(Vojaški begun.) Te dni je ubežal iz tržaške vojašnice desetnik Jos. Grželj ter pri Strasoldu prekoračil italijansko mejo. Mej potjo je ukradel nekemu kočijažu civilno obleko v vrednosti 34 gl.

(Ponarejalec denarja.) V Trstu so 22. t. m. prijeli čevljarja Semrajca iz Ljubljane, ker je na sumu, da ponareja denar.

(Imenovanje.) Občinski zdravnik v Ajdovščini, g. dr. Hugo Fink je imenovan časnim okrajnim zdravnikom v političnem okraju Tolmin.

(Ustrelil se je) 22. t. m. v dunajskem praterju feldmaršal lajtenant Dünst pl. Adelsheim. Najpreje je dosmrtno ranil svojo 50-letno soprogo, potem pa ustrelil samega sebe. Vzrok je baje velika denarna zadrega, katero je povzročila igra na borzi.

(Štiri ljudi najedenkrat.) Pruski častnik Schlick se je udeležil lova na prusko šlezijjski meji. Streljač joč na fasana je zadel gczdarja in še tri gonjače. Jeden je umrl med potom v bolnišnico. S spretnim strelcem — štiri z jednim strelom — se je pričela preiskava.

(Židovski papež.) Dne 14. t. m. so imeli rabini shod v Budimpešti. Rabin Löw je predlagal, da se izvoli najvišji rabin za Ogersko. Vzor imajo po katoliški cerkvi.

(Na razstavi.) „Tu vidite peč, pri kateri se prihrani polovica kurjave.“ — „To pa ni slabo. Stara, kaj, če bi kupila dve? Prihraniva celo kurjavo.“

Društva.

(Trgovsko-obrtna zbornica) ima v petek dne 25. oktobra t. l., ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani sejo z nastopnim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Poročilo o načrtu navodila za petletno statistično poročilo leta 1896. 4. Poročilo o vlogah za premembo propisov o nedeljskem počitku. 5. Poročilo o ustanovah za učenje in učenke c. kr. strokovnih šol za lesno industrijo, umetno vezenje in šivanje čipek. 6. Semenij v Ratjah. 7. Poročilo o obrtni pravici mizarjev in ključavničarjev. 8. Prošnja notranjskih občin za uvedbo lokalnega vlaka mej Ljubljano in Trstom. 9. Poročilo o prošnji žebljarske zadruge v Kropi za pospeševanje njene industrije. 10. Prošnja gledé prodaje poštnih vrednostnih znamenj na kolodvorih. 11. Zbornični račun za leto 1894. 12. Predlog za nameščenje cenzorjev pri filijali avstro-ogerske banke v Ljubljani.

Telegrami.

Dunaj, 24. oktobra. Predvčerajšnjem poslanski zbornici predložena predloga zahteva do 400.000 gl. nevračljive podpore za pomoči potrebne prebivalce na Češkem,

Moravskem, Štajerskem, Nižje Avstrijskem in v malem delu tudi na Koroškem in Kranjskem. — Poslanec Kronawetter je stavil interpelacijo glede pisma nuncija Agliardija na o. Stojalovskega, v katerem se temu prepoveduje bivanje izvan barske škofije.

Dunaj, 24. oktobra. Včeraj popoldne so se zbrali načelniki raznih klubov v posvet, kako določiti vsposed razpravljanja predmetov v državni zbornici; navzoči so bili vsi ministri in zbornični predsednik, ki je omenil, da misli mej proračunsko razpravo na dnevni red spraviti več manjših predlog n. pr. zakon o ponarejevanju živil, zdravstveni zakon in zakon proti pijančevanju. Badeni je izrazil željo vlade, da se proračun dožene do konca leta. Hohenwart in Lueger sta bila za nujno posvetovanje o agrarno-političnih predlogah. Ledebur je za urno rešitev melioracijskega zakona ter bi z veseljem pozdravljaj osnovo agrarne enquete. Badeni želi, da se kmalu na dnevni red postavi načrt o domovinskem zakonu.

Dunaj, 24. oktobra. V poslanski zbornici je danes predložil finančni minister Bilinski proračun za leto 1896. Proračun izkazuje 662,691.582 gl. skupnih stroškov in 662,902.808 gl., torej 211.226 gl. prebitka. V primeri z letom 1895 je prebitek za 173.617 gl. večji. Ker se je pa v l. 1895 izdalo 3 mil. za podporo po potresu prizadetim krajem na Kranjskem in Štajerskem, ki so bili vsprejeti v proračun za leto 1896, je prebitek leta 1896 za 2,826.383 gl. manjši, kakor letošnje leto. Vkljub tem manj ugodnim denarnim razmeram se bode tudi v bodočem letu od tekočih dohodkov izplačalo 3 milijone državnega dolga.

Dunaj, 24. oktobra. V poslanski zbornici je danes nadaljeval finančni minister poročilo o proračunu za leto 1896. Skupni stroški so za 18,210.495 gl., v popravljenem proračunu pa za 17,061.842 gl. večji, nego leta 1895. — V proračunu za notranje ministerstvo so vpoštevani stroški za ustanovitev družega zavarovalno-tehničnega oddelka za zasebno zavarovanje, dalje za ustanovitev jednajsterih novih okrajnih glavarstev, za zvišanje potrebščin za javno varnost kakor tudi za državne stavbinske urade v posamnih deželah. Mnogo večji stroški so proračunjeni za napravo cest in mostov na Primorskem. — V proračunu za deželno brambno ministerstvo so pri poglavju deželna bramba zaračunjeni za 800.478 gl. večji stroški, ki so določeni za nameravano novo opravilo za deželno brambo, posebe pa za pomnožitev deželnobrambnih čet. V posebnem proračunu vstavljenih 302.000 gl. je namenjenih za napravo orožja. Za orožništvo je več proračunjeno 172.790 gl., ker se namerava pomnožiti moštvo pri osmih žendarmerijskih poveljstvih. — Proračun za naučno ministerstvo izkazuje za 731.135 gl. večje stroške. Večje svote so namenjene za podporo umetnijski družbi na Dunaju, da se bode mogla vdeležiti mejnarodne umetnostne razstave v Berlinu, kakor tudi za podporo za izkopavanje arheoloških predmetov v orijentu. Nadalje je v proračunu zistemizovanih 30 novih učnih mest extra statum na srednjih šolah. — Stroški finančnega ministerstva so za 5,612.677 gl. manjši; pri tem so všteti v letu 1895 zaračunjeni 3 milijoni za podporo vsled potresa poškodovanim krajem. Kredit za subsistenčne doklade štirim nižjim uradniškim vrstam in državnim učiteljem se je zvišal od 2,368.000 gl. na 2,513.000 gl. Kredit za izvanredne podpore državnim služabnikom se je vstavil v enakem znesku, kakor letos, namreč 910.000 gl. — Trgovinsko ministerstvo potrebuje 14,276.030 gl. več, nego v letu 1895. Vender se bodo pokrili ti večji stroški z večjimi dohodki, tako da bode bilanca tega ministerstva za 1,394.672

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

gld. ugodneja, nego letos. Za nove železnice se bode potrebovalo 2,534.000 gld. več, nego l. 1895. — Poljedelsko ministerstvo ima v svojem proračunu za 236.000 gld. manje stroške; ako se pa izločijo tekoči stroški za melioracijski zaklad, bodo za 730.384 gld. večji nego letos. — Proračun za pravosodno ministerstvo izkazuje za 384.160 gld. večje stroške. — V pokritje bodo služili za 1,174.400 gld. večji naravnostni davki in za 1,228.116 gld. večja carina. Skupna svota indirektnih stroškov je za 6,406.334 gld. večja; od tega odpade 3,758.230 gld. na pravi užitinski davek. Pri državnih železnicah so proračunjeni za 10,760.620 gld. večji dohodki.

Dunaj, 23. oktobra. Danes je dospela sem grška kraljica s svojima princema Andrejem in Krištofom.

Praga, 23. oktobra. Češki listi omenjajo z veliko zadovoljnostjo, da se Badeni peča s češkim vprašanjem, katerega knez Windischgraetz ni hotel poznati. „Hlas Naroda“ pravi, da se bode Badeni zamogel ceniti še le po dejanjih. Sploh pa kaže odločno in močno voljo, ki se opira na zgoraj.

Praga, 23. oktobra. Češko-slovanska narodopisna razstava se je danes na jako slovesen način ob mnogobrojni vdeležbi zaključila. Število obiskovalcev je prekoračilo 2 milijona.

Levov, 23. oktobra. Tukajšnji listi izražajo veliko zadovoljnost nad tem, da se je Badenijev nastopni govor v vseh krogih simpatično pozdravljal, ter dostavljajo, da je v svojem govoru povdarjal ista načela, katera so ga vodila v njegovem prejšnjem delovanju.

Krakovo, 23. oktobra. „Czas“ imenuje Badenijev govor velepomemben ter pravi, da si je novi kabinet popolno v svesti velike odgovornosti ter razpolaga s potrebnimi zmognostmi za svoje delovanje.

Zagreb, 23. oktobra. Klub pravaške stranke je sklenil v včerajšnji seji, da radi njegovega zadnjega govora noče imeti v svoji stranki odbornika Folnegovića.

Budimpešta, 23. oktobra. Ministerski predsednik baron Banffy je izjavil v današnji seji, da bode v prihodnji seji v petek odgovoril na vse interpelacije, ki so se stavile glede zagrebških dogodkov.

Budimpešta, 23. oktobra. Poslanska zbornica je vsprejela danes načrt zakona gledé ustanovitve kraljevega državnega kazenskega sodišča v Budimpešti. Posl. Košut je ponovil včerajšnja vprašanja gledé dogodkov v Zagrebu. Poslanec Tazmandy interpeluje istotako gledé znanih dogodkov ter podarja, da meče ban Ogrom pesek v oči. Taka politika tukaj ni na pravem mestu.

Carigrad, 23. oktobra. Iz raznih pokrajin dohajajo jako vznemirjajoča poročila. Iz okraja Mudania se poroča, da so v vasi Seulus napadli Turki mirne Armence, ter je na obeh straneh nad 24 deloma ubitih, deloma ranjenih oseb.

Pariz, 23. oktobra. „Journal de Debats“ omenja Badenijev govor ter pripomni, da si bode Badeni prizadeval, približati se vsem strankam in bilo bi jako zanimivo videti, kako ga bodo vsprejele razne narodnosti.

Umrli so:

22. oktobra. Bernard Bartl, umirovljeni želez. uradnik, 68 let, Rožne ulice, je nagloma umrl za naduho.

23. oktobra. Ladislav Hrasaky, dež. inženirja sin, 4 mesece, Tržaška cesta 16, convulsiones.

V hiralnici:

23. oktobra. Tomaž Gartroča, delavec, 75 let, kron. črevesni katar.

V otroški bolnišnici:

22. oktobra. Ana Jeraj, delavčeva hči, 2 leti, davica.

23. oktobra. Marija Homovo, delavčeva hči, 5 let, vsled opekline.

Tujci.

22. oktobra.

Pri **Slonu:** Fabiani, Weinberger, Schwarz in Friebe z Dunaja. — Stern iz Gradca. Wertmann z Reke. — Kenda iz Kamnika. — Vidregar iz Št. Jurja. — Sorč iz Bolča. — Gilly z Vlišnje Gore. — Grego iz Pirana. — Popper iz Prage. — Trautner iz Inomosta. — Osana iz Kornenburg-a. — Levanič iz Varaždina. — Reich, Kempness iz Gradca. — Hirschler iz Vel. Kaniže. — Katz iz Lvova. — Buschka iz Brna. — Sadler iz Kamnika. — Majdič iz Mengša. — Golmajer iz Zavorja. — Servadio iz Trsta.

Pri **Maliču:** Neumann, Angel, Pick, Deutsch, Müllner, Schweighofer, Orszag, Sonnenschein z Dunaja. — Posselt s Češkega. — Scherer iz Bolzana. — Rother, Alt iz Linca. — Klenk iz Beljaka. — Moosbrugger iz Inomosta. — Sameiz iz Gorice.

Pri **Lloyd:** Kravanja iz Cirknice. — Rant iz Polhovega Gradca.

Pri **avstrijskem caru:** Rojic iz Cirknega. — Klein in Stolner Kapočvara.

Pri **bavarskem dvoru:** Cvek iz Kamnika.

Pri **Južnem kolodvoru:** Mieg, Komanz z Dunaja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 23. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 20	Špeh povojen, kgr.	66
Rež, ...	6 30	Surovo maslo, ...	72
Ječmen, ...	7 —	Jajce, jedno	3
Oves, ...	6 50	Mleko, liter	10
Ajda, ...	8 —	Goveje meso, kgr.	64
Proso, ...	8 —	Telečje	68
Koruza, ...	6 80	Svinjsko	70
Krompir, ...	2 50	Koštrunovo	36
Leča, hktl.	10 —	Piščanec	40
Grah, ...	10 —	Golob	16
Fižol, ...	11 —	Seno, 100 kgr.	2 32
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	2 32
Mast, ...	68	Drva trda, 4 kub.m.	7 70
Špeh svef, ...	68	„ mehka, 4 „	5 50

V ceno naprodaj

so radi razrušitve cerkve stare bolnišnice:

cerkvena okna in vrata, stopnice, tlak, podstrešje itd.

Natančneje pové

F. Supančič

na Rimski cesti.

613 4-3

Dunajska borza.

Dné 24. oktobra.		Dné 23. oktobra.		Kreditne srečke, 100 gld. . . . . 201 gld. — kr.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 05 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	— „ — „
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 45 „	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ — „	Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	17 „ 50 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 30 „	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 „ — „	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 25 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 „ 85 „	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ — „	Salmove srečke, 40 gld.	69 „ 50 „
Overska zlata renta 4%	121 „ — „	Tisinske srečke 4%, 100 gld.	144 „ 50 „	St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ — „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 „ 95 „	Dunavske pravnavne srečke 5%	131 „ — „	Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 „ — „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1049 „ — „	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „ 75 „	Ljubljanske srečke	23 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	397 „ — „	Posojilo goriškega mesta	112 „ — „	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	176 „ — „
London vista	120 „ 25 „	4% kranjsko deželno posojilo	99 „ 25 „	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl.st.v. 3497	50 „ — „
Nemški drž. bankovci za 100 m.nem. drž. velj.	58 „ 82 1/2 „	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 70 „	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	538 „ — „
20 mark	11 „ 75 „	Prijoritne obveznice državne železnice	219 „ 50 „	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	111 „ 75 „
20 frankov (napoleonodor)	9 „ 54 „	„ „ južne železnice 3%	168 „ 50 „	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	79 „ — „
Italijanski bankovci	45 „ 20 „	„ „ južne železnice 5%	131 „ 20 „	Montanska družba avstr. plan.	102 „ 90 „
C. kr. cekini	5 „ 69 „	„ „ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	189 „ 50 „
				Papirnih rubljev 100	130 „ 37 „

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „**MERCUR**“ Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.